

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 4 coroane.
Pe o jumătate de an 2 coroane.
România, America și alte țări străine 10 cor. anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia” Iosif Marschall, Sibiu.

Apare în fiecare Duminică

INSERATE:

se primesc la **biroul administrației**, (str. Măcelarilor nr. 12).
Un șir garmond prima-dată 14 bani, a doua-ora 12 bani a treia-ora 10 bani.

Abonament nou la „Foaia Poporului”.

Ca și în anii trecuți, și acum deschidem cu 1 Aprilie c. un nou abonament la „Foaia Poporului”, anume pe un pătrar de an și pe o jumătate de an. Aceasta este o înlesnire pentru acei onorați cetitori, cari n’au abonat foaia la Anul Nou, dar’ voiesc să o aibă acum și-i rugăm să se folosească de această înlesnire.

Abonamentul e ca și până acum, foarte ieftin, anume:

Pe un pătrar de an (lunile Aprilie—Maiu—Iunie) 1 coroană.

Pe o jumătate de an (lunile Aprilie—Septemvrie) 2 coroane.

„Foaia Poporului” va apărea ca și până acum, împodobită cu frumoase ilustrații, cu cuprins bogat și felurit, făcut anume pentru trebuințele oamenilor dela țeară. Ea este cea mai ieftină foaie românească și corespunzătoare iubului nostru popor.

Abonații vechi sunt rugați la renoirea abonamentului a serie pe avisul, cu care trimit banii, numărul de pe fașia, sub care primesc foaia.

Să aborăm gazete.

Dragii mei Români!

Este vorba aici de un lucru prea însemnat pentru cei-ce urmăresc cu luare aminte înaintarea poporului român.

Este știut, că prin cetire își află omul mângâiere sufletească, căci dacă va ceti omul cărți și foi bune, îi va fi de folos, trăgând în urma cetitului prețioase învățături. Prin cetire ’i se deschid omului cum am zice ochii, văzând lucrurile în adevărata lor lumină. Nu poate nime tăgădui că o carte bună este cel mai bun prietin, este călăuzul nostru, arătându-ne căile cari duc spre limanul fericirii. La loc de frunte țin a recomanda țăranului român și gazetele noastre românești.

Prin cetirea de gazete află omul adevărată plăcere și mângâiere sufletească, ținându-l în curent cu cele-ce se petrec în lumea mare, găsind în ele sfaturi, povești și alte multe învățături și lucruri folositoare, cu un cuvânt își poate nutri spiritul din îmbelșugare.

În ziua de astăzi nu e deajuns țăranului nostru a ști ținea numai de

Sărbătorirea admiralului Togo în Tokio.

(Explicația pe pag. 148)

coarnele plugului, ci trebuie să și cetească și să întocmească lucrurile astfel, ca acelea să ducă la bun sfârșit. De aceea afirm că din nici o casă țărenască să nu lipsească o gazetă românească, pe care să o cetească barem în zile de nelucrare, adică în Dumineci și sărbători. Va zice poate cineva »d’apoi eu mai am vreme vara să mai cetesc gazete«. ? Lucrul stă altfel, economul harnic își întocmește astfel lucrurile, încât îi prisosește timpul și pentru cetirea unui ziar. Trebuie să mărturisesc, că eu fără un ziar în casă abia a-și putea esista. Vedeți D-voastră, că în ziua de azi birjarul trântit în

birje și își are »Fri tîsăg-ul« său. Nu e vorba, că în timpul din urmă se pot vedea în casele multor țărani gazete, îndeletnicindu-se cu cetitul, dar’ aceasta totuși mai lasă mult de dorit. Trebuie să nu fie casă, în care să nu găsești cel puțin o gazetă și cărți bune. Gazetele și cărțile populare sînt azi așa de ieftine, încât ori cine și le poate procura.

Noi trebuie cu toții să cetim, căci ceea ce este sucul pentru plante, aceea este și cetitul pentru spirit. O bucată de fer, dacă nu mai umblăm cu ea se ruginește, așa și spiritului nedându-i hrana necesară, decade. Prin cetire

va ajunge omul la învătătură și prin învătătură la știință, ear' despre știință se zice, cum s'a spus și de alte-ori, că știința este o avere pe care furii nu o răpesc, apa nu o duce, focul nu o mistuie și moliile nu o rod.

Poporul nostru e dedat a lupta contra relelor ce 'l apasă mai mult cu putere brachială, decât cu armele științii. In lumea de acum însă se potrivește mai bine vorba înțeleaptă, care zice, că «mai mult cu mintea, decât cu puterea».

Nicolae Hamsea, inv.

Bulgaria regat. Zilele trecute Ferdinand, principele Bulgariei a fost pe la curțile din Viena, Berlin și Londra, apoi va merge în Paris. Din Londra se vestește, că călătoria principelui stă în legătură cu proclamarea Bulgariei de regat. Nu se știe, că oare marile puteri ar aproba aceasta și preste tot, că este adevărată știrea.

Congresul bisericii sârbești. Comisiunea congressională sârbească a hotărât să facă pașii de lipsă la Maiestatea Sa pentru convocarea congresului sârbesc. Congresul se va întruni după Paști, până când se vor face alegerile de deputați.

Protectoratul catolicilor în Răsărit. Protectoratul (scutul) asupra catolicilor din țările răsăritene, 'l-a avut și îl are până acum Francia. Fiind însă tot mai aspru conflictul între Francia și scaunul papal, se poate, ca Francia să peară acest drept. In vederea acestuia două state umblă să capete protectoratul, anume Austro-Ungaria și Italia. Scaunul papal n'a luat până acum nici o poziție.

Procesele „Drapelului“. Procesele vrednicei noastre foi »Drapelul« din Lugoj, pentru mai mulți articoli publicați de d-nii M. Gaspar, Dr. St. Petrovici și Dr. Cornel Jurca se vor pertracta în 17 Aprilie c. la curtea cu jurați din Timișoara.

Stările dela noi nu s'au schimbat întru nimic. Maiestatea Sa a venit la Buda-pesta, unde a ascultat earăș pe unii fruntași, dar' n'a luat nici o hotărâre.

Vremea.

Săptămâna trecută Marti, în 8/21 Martie c. s'a început primăvara, după călindar, și timpul încă s'a făcut primăvărativ aproape pretutindenea.

In Europa timpul a fost zilele aceste schimbăcios, dar' moale. Puține ploii au fost în Austria, Germania și Rusie.

La noi asemenea s'a schimbat timpul în mai călduț. Ploaie a fost în toate părțile, afară de ținutul dela mează-noapte-răsărit. Cea mai mare căldură a fost în 29 Martie c. la Verșet, 17° C. (ca vara), cea mai mică la Bod (l. Brașov) — 2° C.

Profețire: Se poate aștepta vreme mai mult uscată și călduță, cu deosebire ziua.

Răsboiul dintre Rusia și Japonia.

După marea luptă de la Mukden, atât de nenorocită pentru Ruși, din Mangiuria nu vin știri decât despre retragerea Rușilor spre Carbin și urmărirea lor de către Japonezi. Se înțelege, că lupte și ciocniri mai mici au fost zilele aceste mai multe, între Rușii ce se retrag și Japonezii, cari sunt în călcăiul lor.

Zilele trecute se răspândise știrea, că o luptă marină s'a dat între flota japoneză și cea rusească, în apele oceanului Indic, care, cum știm, se estinde spre mează-zi dela Asia. Știrea aceasta nu s'a adevărit; cele două flote dușmane încă nu s'au întâlnit. Sigur este, că flota baltică rusească, al cărei comandant este Rosdesztvenski, se află lângă insulele S. Maurițiu (Africa), ear' flota japoneză, comandată de Togo, a plecat mai de mult spre oceanul Indic, dar' unde este acum, nu se știe.

În timpul din urmă tot mai mult se vorbește de pace. Se afirmă, că împăratul Germaniei a scris două scrisori Țarului, recomandându-i să încheie pace, ear' alte știri spun, că tot pentru pace au intervenit și lucră guvernele Franciei și Statelor-Unite. Dar' pacea are puține prospecte, ceea-ce se vede de acolo, că ambele state purtătoare de

răsboiu mobilizează nouă armate și se nisuesc a-și câștiga banii trebuincioși pentru continuarea răsboiului. De altcum Țarul e împotriva păcii, ear' Japonezii ca învingători nu o cer.

Eată știrile mai nouă:

Starea armatelor rusești.

Din Șingpinhai se telegrafează din 25 Martie c. că oastea rusească se retrage în poziții întărite. Noul comandant Linevici a călărit de-a lungul frontului trupelor și a salutat cu deosebire rămășițele unui regiment de vânători, din care n'au rămas decât 126 de oameni.

Urmărirea Japonezilor nu 'și-a ajuns scopul de-a nimici oastea rusească. După lupta dela Mukden Rușii s'au oprit cam la 150 chlm. spre mează-noapte dela Mukden în poziții bune.

Vladivostok.

Orașul rusesc din depărtatul răsărit Vladivostok e amenințat a 'i-se rupe legătura cu Rusia. Toți oamenii civili și femeile părăsesc orașul; asemenea și Chinezii. Articlii de mâncare se scumpesc. In fortărețele orașului sunt 27 mii soldați,

Trupele dușmane.

Știri sosite la statul major rusesc, vestesc, că trupele dușmane din Mangiuria se află acum la o depărtare de 40 miluri unele de altele. Rușii își întăresc pozițiunile. Japonezii au încetat cu urmărirea, ca se-și întregească cadrele.

Înaintarea Japonezilor.

Din Niucivang se scrie, că Japonezii înaintează, cu mare grije. Avantgardele lui Kuroki au sosit la Hungho, ear' ale lui Kavamura la localitatea Omaso.

Linevici amenințat.

Din Petersburg se anunță, că Linevici a luat poziție nouă lângă riul Zungali, dar aici se va putea ținea cu greu, deoarece Kavamura se apropie repede și cu mare putere spre Kirin și amenință de-a tăia linia de retragere a lui Linevici.

Prisonieri Ruși în Japonia.

Rușii prinși în luptele dela Mukden au sosit în Tokio; numărul lor e de 65 mii. Din aceștia singur oastea lui Nogi a prins 35 mii.

In Japonia se află până acum 85 mii de ruși prisonieri.

FOITA.

Poesii populare.

Din Șirnea.

Cul. de Cențu Șirneanul.

Nu-te uita lele hăi
Că sunt cu cioarecii răi,
Că nici aștia nu-'s ai mei
Sunt din sat de căpătat
Mulțumesc cui 'mi-i-a dat.

Și ear' verde, foi de mac
Zici femeia că nu-'i drac,
Ia cârpa și leagă capul
Să n'o priceapă bărbatul,
Dar' bărbatul priceput
Ia restul dela jug
Și dă-n fruntea capului
Sparge cuibul dracului.

Foaie verde salbă moale
Mărită-te fată mare

Mărită-te n'astepta
N'astepta 'n nădejdea mea,
Că nădejdea dela mine
E ca sîrma de subțire.

Și ear' verde măracine
Am auzit și știu bine
Că te 'nsori mă lași pe mine
Insoară-te cu Dumnezeu
Că mie nu-'mi pare rău,
Nici bine, nici rău nu-'mi pare
Numai inima mă doare
După gura dumnitale.

Din Șeușa-de-Mureș.

Cul. de Nicolae Paștiu, inv.

Mărită-mă măicuță
Nu te uita că-'s micuță.
Is micuță numa 'n stat
Da-'s bună de măritat.
De-acum pot să fiu găzdoie
Numai grâu fie 'n lădoie.
Că mă trudes cum mă pot

Din lădoie tot îl scot,
Și îl dau la crăsmărită
Pentru vin și palincuță.

Cuce, pasăre măeastră
Sbora la mândra la fereastră
Ca să vezi ce face 'n casă.
De-'i afla-o suspinând
Vino de-'mi spune curând,
Că atunci știu că mă iubește
Și la mine să gândește,
De-'i afla-o 'n voe bună
Rizând cu alții 'mpreună,
Tu se-'mi spui adevărat
Că atunci știu că m'a lăsat.

Frunză verde din cureche
Mândra mea n'are păreche
In trei tîrguri de-ai umbla
Ca mândruța nu-'i afla
Înaltă și subțirică
Ca un pui de turturică.

Retragerea Rușilor din Mukden.

Un căpitan rusesc scrie următoarele asupra eșirii Rușilor din Mukden:

La 8 ceasuri seara șeful gării a primit poruncă să golească până dimineața gara. O parte din răniți au fost trimiși cu trenul generalilor Kaulbars și Bilderling. La 9 și 30 seara s'a trimis o grupă de 8 trenuri la Tienlin și s'au cerut de acolo 13 locomotive. La 3 și 5 dim. a plecat a doua grupă de 16 trenuri cu câte 52 până 55 vagoane. La 6 plecaseră toate. S'au mai trimis 3 trenuri cu muniții, unul cu material de artilerie, după-ce în ziua trecută se trimiseră 540 vagoane cu material de artilerie; apoi au mai plecat un tren cu haine calde, 2 cu cărbuni, unul cu ingineri și unul cu material de intențență. Toate celelalte trenuri duceau răniți. Cel din urmă tren a luat pe deregătorii gării.

Trenurile plecau tot din 8 în 8 minute, fără a fluiera. Multe vagoane au suferit de loviturile granatelor japoneze. Magaziile cu provizii ardeau, luminând gara și împrejurimile. La gară au rămas 3 telegrafști, în Mukden două despărțăminte ale Crucii-roșii și peste 1000 de răniți, dintre cari la 300 Japonezi. Peste 48 ciasuri Rușii erau la Tienlin.

Serbătorirea adm. Togo în Tokio.

— Vezi ilustrația. —

Ilustrația noastră de azi ne arată o frumoasă scenă din capitala Japoniei, Tokio. Vestitul admiral Togo, împreună cu Kamimura, după nimicirea flotei rusești s'au dus în Tokio, de unde apoi au plecat spre a întîmpina flota rusească baltică. Când au plecat li-s'au făcut mari ovații. La gară au fost petrecuți de Micado (domnitor), de miniștri și membrii palamentului, ear' pe stradele împodobite cu steaguri, flori și lampioane se îndesau mii de oameni, salutând și aclamând pe vitejii admirali.

În ilustrația noastră se ved cei doi admirali cu chipiuri de marinari, salutând, ear' pe capră (bock) se vede cocișul îmbrăcat european, cu cilindru (cum e datina la cocișii domnilor mari); pe de laturi merg gardiștii călări, ear' în dos se vede podoaba ulițelor: steaguri, cununi de flori etc. cu inscripții cu slove japoneze.

Emigranți la America.

Emigrarea muncitorilor din Europa în America ia măsuri tot mai mari. Și ceea-ce e dureros pentru noi este, că Ungaria ocupă loc de frunte între țările, cari dau numărul mai mare de emigranți. Datele statistice despre emigrare, publicate în urmă, ne adeveresc din nou acest lucru.

După-cum anunță oficiul de emigrare din New-York, în săptămâna a treia a lunii Martie au sosit în port la New-York, ca emigranți, 1845 de oameni din Ungaria. În o singură săptămână 1845 de oameni, cari își părăsesc patria, de sigur nu de voie bună, nu din pricină, că aici le merge bine!

Emigranții aceștia sînt de toate naționalitățile dela noi: Români, Unguri, Nemți, Slovaci etc. Din numărul de mai sus mai puțini au fost Români, anume: 55 și mai mulți Slovaci: 776, Unguri au fost 389, Nemți 472 etc.

Numărul acesta de 1845 de oameni s'a resirat în deosebite țări ale Statelor-Unite,

unde au căpătat de lucru și anume în țările New-York, Pennsylvania, Ohio, New-Yersey, Missouri, Illinois, Michigan ș. a.

Românii s'au dus în două state, anume 18 în Pennsylvania și 37 în Ohio; în acest din urmă stat de altcum, încât știm, se află cei mai mulți emigranți români.

În legătură cu aceasta amintim, că în săptămâna trecută au plecat foarte mulți emigranți la America din comitatul Timiș. Mulți au voit să plece fără pașaport, dar' au fost opriți de gendarmi pe la gări. Duminecă au plecat din gara Timișorii 260 de emigranți, cari toți au avut pașapoarte în regulă. Emigranții au fost partea cea mai mare din Verșeț, Stamora, Oravița, Lovrin, Deta și alte comune. Poliția crede, că oamenii au fost puși la cale de agenți secreți de emigrare.

În sfîrșit mai amintim, că din Fiume cu vaporul »Carpatia« au plecat săptămîna aceasta 1876 de emigranți din Ungaria. Căți vor fi dintre ei Români, nu știm încă,

DIN LUME.

În lumea mare săptămîna aceasta, afară de întîmplările din Rusia, unde mișcările revoluționare continuă încă, au venit știri despre întinderea răscolei bandelor în Macedonia și despre mișcări de răscoală în Creta. Lumea politică apoi se ocupă cu călătoria împăratului Wilhelm pe marea-Mediterană.

Din Rusia.

În Unele părți ale Rusiei răscolele continuă. În Varșovia partidul revoluționar lucră cu bombe. În 26 Martie c. s'au aruncat trei bombe în trei locuri ale orașului. Una din aceste a rănit greu pe căpitanul de poliție generalul Nolken, când trecea cu trăsura pe lângă podul Vistulei. După Nolken umblau de mult revoluționarii spre a-l potopi.

Tulburările continuă și în Tiflis (Caucas), ear' în Ialta, apoi în provinciile răsăritene da cătră mare s'au iscat și dăinuiesc răscole țărănești. Țăranii pustiesc moșiile boierești, aprind castelele și jefuesc. În părțile aceste s'a proclamat starea de asediu.

Călătoria împăratului Germaniei.

Călătoriei împăratului german Wilhelm pe marea Mediterană, ce o face acum, îi se dă o însemnătate deosebită. Împăratul se află acum în Lissabon, capitala Portugaliei, unde a fost primit foarte bine. El va avea întîlnire și cu regele Italiei, probabil pe mare, lângă Civitavecchia. În cercurile papale se crede, că Wilhelm se va folosi de acest prilej, spre a-și arăta simpatia în o formă oarecare față de Papa, pe care îl cunoaște încă de atunci, de când Piu X. era patriarch în Veneția.

Împăratul va merge și în Marocco, la Tanger, unde va fi salutat de trimișii Sultanului de Marocco. Călătoria împăratului, după cum cred foile spaniole, va contribui la deslegarea afacerii Marocului, în care stau ca rivale cu deosebire Spania și Franța.

Din Macedonia.

În Macedonia tot mai cutezător pășesc bandele bulgare, avînd ciocniri cu trupele turcești și făcînd cruzimi.

În 1 Martie c. a fost o aprigă luptă la satul Gevgeli între o trupă de gendarmi și banda cunoscutului cap al răsculaților, Apostol. Gendarmilor le-a venit în ajutor trupe de soldați și lupta a ținut până seara. Banda a fost aproape nimicită, căzînd și Apostol.

În ținutul Vodena au fost cuprinse dela răsculați câteva puști Mannlicher, pe cari stă marca Bulgariei. Autoritățile turcești susțin, că guvernul Bulgariei dă arme comitacilor.

O știre mai nouă din Istip (Macedonia) vestește, că 50 mii de insurgenți sînt gata de răscoală, care va izbucni la sfîrșitul lui Aprilie.

Turburări în Creta.

Cum este știut, locuitorii insulei Creta, în majoritate Greci, voiesc a se scoate de sub stăpînirea turcească și a se împreuna cu Grecia. Puterile încă nu și-au dat învoirea la aceasta. Din pricina aceasta între Cretani e mare nemulțumirea. Zilele aceste s'au adus în Creta multe arme și o mare mulțime de oameni a ținut o adunare în Terusso, sub conducerea a trei capi de-ai mișcării. Aici au desfășurat steagul grecesc și au avut o ciocnire sângeroasă cu gendarmeria. Mulțimea voiește să proclame unirea cu Grecia și să tacă arătare la puteri, că ce a înduplecă-o la acest pas.

Știri mărunte.

În unele părți ale Chinei se răspîndește tare mișcarea Boxerilor, îndreptată împotriva streinilor. Trupele trimise contra lor au fost bătute.

În Italia earăș a izbucnit criza ministerială; cu alcătuirea noului minister a fost încredințat de nou Fortis.

Adunarea generală a „Albinei“.

Sibiu, 26 Martie c. 1905.

Institutul de credit și economii »Albina« și-a ținut în Sibiu în 25 Martie c. a XXXII. adunare generală. Adunarea fu condusă din partea președintelui consiliului administrativ, dl Iosif St. Șuluțiu, care după ce constată capacitatea adunării generale, de a putea aduce decisiuni valide, designează de scrutatori pe acționarii Dr. C. Diaconovici și Dr. Cristea. Raportul consiliului administrativ după ce acela fu împărțit între acționari, se privește ca cetit.

După bilanțul revăzut din partea comitetului de supraveghere, profitul net s'a statorit pe anul de gestiune 1904 cu 245.471 cor. 84 bani, ear' dividendă cu 28 cor., deși profitul curat pe anul 1904 a fost cu 7000 cor. mai mic, ca cel din anul 1903.

S'au primit toate propunerile direcțiunei atât față cu distribuirea profitului net, cât și pentru cuota destinată pentru scopuri de binefacere de 16.400 cor. cred însă, cumcă pe publicul cetitor îl va interesa, ca se-și comunic vre-o câteva propuneri și interpelețiuni ale unor acționari, cari fură însă din partea adunării generale toate respinse.

Inspectorul școlar Iuliu Bărdossy, propune, că după ce în raportul direcțiunei nu se face amintire despre oarecare pierdere, starea asta îmbucurătoare se se constateze și din partea adunării; directorul executiv răspunde la asta, că avînd institutul în anul trecut 35.000 cor. pierdere, suma aceasta s'a stornat din partea direcțiunii. Propunătorul se roagă ca comitetul de supraveghere să examineze prealabil afacerile de stornare, ear' direcțiunea numai pe baza propunerii acestui comitet se poată adunării acționarilor propune stergerile oarecărora pretensiuni; ceea-ce nu fu primit din partea adunării.

Colonelul Iacobici face următoarele interpelări: E te ad vërat, cumcă »Alb na« ar fi perđut la fosta »Concordia« 200.000 cor. ? la care directorul executiv răspunde, cumcă numai o sută de mii de cor. s'au perđut la întreprinderea comercială numită. Este adevërat, că actualminte »Albina« are pendent peste 20.000 procese; la ce juriscultul institutului dă deslășire, cumcă numai 2 00 procese sânt în curgere. La interpelarea a III. cumcă din ce motive este venitul brut al filialei din Brașov, dela răpausarea regretatului Valeriu Bologa, din an în an mai mic? dirigentul acestei filiale răspunde, că la moartea toștului dirigent s'au aflat mai multe iregularități, după-ce acele s'au cores, promite, cumcă în vitor filiala va produce mai mult venit.

Generalul auditor Ioan Mihălțian interpelează, că la bilanțul publicat pentru-ce nu sânt subscriși toți membrii direcțional ? iar' la fixarea prețului marcelor de prezență cere, ca acele să fie staverite în o sumă mai mică, ca în trecut. Nu se primește.

În urmă protopopol Nicolau Măneguț, propune, ca pentru ridicarea valorii acțiilor, să se deie mai multă dividendă, ca 1 cor. — ear' mesei studenților să nu 'i-se voteze suma preliminară, după ce directorul executiv la distribuirea beneficiilor nu se ține de regulament; la ce președintele, dând deslășirile necesarii, cumcă directorul este numai referentul direcțiunii, ear' conferirea beneficiilor o execută însăși direcțiunea, — adunarea respinge propunerea.

În urmă s'au reales membrii sortiți: Iosif St. Șuluțiu cu unanimitatea voturilor, ear' George Pop de Băsești cu majoritatea voturilor. St...

Vrednic este muncitorul de plata sa.

Mănăsturul-ung. 23 Martie. c.

Subsemnații membrii ai comitetului parochial rom. gr.-or. din Mănăsturul-ung. voim a descrie pe scurt petrecerea aranjată de tinerimea noastră în ziua și seara de 12 l. c. n. în onoarea fostului ei învățător, a dlui Eliseiu Gabor, care pensionându-se, s'a strămutat dela noi, după-ce împreună am trăit 10 ani împărțind cu noi binele cât și răul. Duminecă în 5 l. c. n. a convenit tinerimea noastră cu fostul ei părinte sufletesc, dl Eliseiu Gabor, cu care ocaziune s'a decis ținerea petrecerii pe ziua de 12 l. c. și s'a statorit programa, de următorul cuprins: »Cuvânt de deschidere«. — Cântare »Vino lele 'ngra-diniță«. — Trialog »Despre lene«. — Cântare »De când mândra«. — Trialog »Sărbători băbești«. — Cântare »Îți aduci aminte«. — Canțonetă »Șoldan viteazul«. — Cântare »Știi mândră« și »Cuvânt de încheiere«.

Programa aceasta după deprindere de 7 sări au fost așa de bine executată de tinerimea noastră în seara zilei de 12 l. c. n. încât nu numai pe noi pe părinții lor ne-a pus în mirare, ci și pe d-nii străini, cari au luat parte, A urmat apoi cină comună. Aci apoi în rîndul toastelor s'a petrecut un lucru înălțător de inimă și de suflet. Anume s'a sculat dl Gabor și ne-a vorbit, străbătînd la inima noastră, după-care apoi rînd pe rînd își ia rămas

bun: Ântăiu dela fii sei cei iubiți, dela foștii școlari, apoi dela noi părinții, dela comitetul per. dela parochia întreagă, apoi dela parochia ref. din loc, fiind aceea reprezentată prin parochul ei dl Paulai V. dela comuna politică, fiind aceasta reprezentată prin dl notar Grünbaum Victor și vice-primarul G. Condor și în urmă dela toți amicii și cunoscuții. Nu era ochi, să nu lăcrămeze, așa putere a avut vorbirea d-sale de adio.

Un fost elev al său Ioan Urs, în numele tinerimii a mulțumit foarte frumos dlui învățător. În numele comitetului, și a părinților a mulțumit țeranul Ioan Goia.

În numele par. ref. a vorbit preotul ref. local, ear' după acestia a început tinerimea adultă a ne delecta cu cântări, cari de cari mai mișcătoare și executate frumos.

Cam pe la 10¹/₂ ore seara s'a ridicat masa și s'a început jocul, care a durat cu mare vioiciune, până dimineața când ne-am despărțit mulțumind lui D-zeu, că ne-a dat prilej a ne arăta recunoștința, atât noi, cât și pruncuții noștri, față de crescătorul lor dl Eliseiu Gabor. Aur și argint nu 'i-am putut, da, fiind săraci. 'I-am dat însă inima noastră, în care 'și-a scris numele, ce va rămănea cât va trăi rîndul acesta de oameni, cari 'l-au cunoscut, și va fi pomenit din părinți în copii. La plecarea d-sale, împreună cu st. d-sale soție, s'a adunat poporul în curtea școalei fără deosebire de lege și limbă, unde 'și-au luat rămas bun dela dînșii, cu care prilej dl învățător a fost foarte mișcat.

A plecat dintre noi, dar' numai cu trupul, căci sufletul d-sale și acum îl simțim între noi. Bunul D-zeu să-l țină împreună cu st. sa soție la mulți fericiți ani în deplină sănătate, căci vrednic este muncitorul de plata sa.

Gavril Sirbu,
Ioan Gole,

Stefan Dreve,
Gavril Dreve,

O crimă înfiorătoare.

Sângeorgiul-rom, 22 Martie c.

Înainte de aceasta cam cu 50 de ani, au venit prin părțile noastre mai multe familii armenesti, printre cari și aceea de care aparținea victima despre care voesc a vorbi. Înainte de a arăta crima, dați-mi voe să arăt pe scurt viața și faptele victimei.

Ocupațiunea susnumitelor familii era neguțătorie.

S'au așezat prin satele: Rodna-veche, Maieru etc. ear' în comuna noastră s'a așezat familia Garabeth.

A dus o bine la noi, fiindcă membrii familiei acesteia au fost oameni de cinste și buni la inimă, ear' poporul român e cunoscut, că pe astfel de oameni îi primește cu drag și le face tot felul de înlesniri.

Aici prin muncă cinstită și prin cruțare au adunat o avere frumoasă. — Nu mult după așezarea familiei Garabeth la noi, Ana Garabet-victima despre care e vorba, a rămas văduvă. Inima ei bună și mai presus de toate iubirea cătră deaproapele, a îndemnat-o, ca din averea ei să facă multe fapte frumoase, cari fac, ca numele ei să fie rostit totdeauna cu dragoste și recunoștință.

Deși străină de limbă, totuș pentru poporul nostru și pentru instituțiunile noastre culturale, Ana Garabeth a făcut multe fapte frumoase, cari ar pute și ar fi dorit să fie urmate și de ai noștri.

Bisericele din Rodna, Maier și Sângeorgiul român, își vor aduce aminte cu recunoștință de ea, căci la toate acestea a donat sume frumoșele de bani.

De întrebă școlarii dela școala noastră, că de unde au ei bani ca premii la examenul de iarnă și în parte la cel de vară, își vor răspunde: »Dela doamna Gherghelasa«.

Da, Ana Garabet a făcut din îndemnul propriu o fundație de preste 1000 cor. pe sama școalei noastre cu condiția, ca interesele acelei sume, în tot anul să se împartă ca premii între școlarii mai buni. Condiția aceasta a fost urmată, fiind și ea de față.

Afară de acestea, bunătatea inimii sale a șters multe lacrimi din ochii multor necăjiți. Juninci, ajutoare în bani, vestminte etc... ea le împărția cu mână largă la oricine 'i-ar fi cerut ajutor și sprijin. Ori-ce sărac intra la es, nu cșea cu mână goală. Cu drept cuvânt s'a numit ea prin sine »Mama bisericeii, a școalei și a săracilor«.

Așa a fost Ana Garabeth pentru alții. Durere însă, că pentru sine puțin s'a îngrijit cu deosebire acum la adănei bătrănețe și la neputință. Rău s'a îngrijit mai cu seamă de siguranța sa. Trăia retrasă. Înzădar au fost toate vorbele din partea tuturor, înzădar au fost toate îndemnările, ca să meargă să locuească la neguțătorul Karacsonyi András, care îi este rudă deaproape și care bucuros o îngrija acum la neputință. Nu a voit nici aceea, ca să primească barăm un copil să doarmă cu ea, ca acesta la cas de lipsă să poată da de știre cuiva. Și eată, că temerea tuturor s'a prefăcut în realitate.

O dramă înfiorătoare a sguduit inimile pacinicilor și oneștilor locuitori din Sângeorgiul român.

(Va urma).

AVISURI.

Ilustrațiuni. Avtsăm onoratele redacțiuni ale ztarelor noastre, că clișeurile ilustrațiilor ce apar în »Foata Poporului« sânt proprietatea noastră și îndată după aparițiile le vindem cu un preț foarte ieftin. Cel interesat să bî-nevolească a se adresa la redacție.

*

Pentru abonații noștri din America. Iubiții noștri abonați din America, pentru a încunșura ori-ce confusie, sânt rugați a trimite banii de abonament sau ori-ce alți bani, d. e. pentru comande de cărți etc. în plăc (cuvertă), adresată de-a dreptul redacției »Fott Poporului«. Pe plăc să arată că scrisoarea cuprinde bani și câți? și în scrisoare să scrie adresa și comanda. În chipul acesta putem să îndeplinim numai decât comanda. Modul de a trimite banii prin mijlocirea bancarilor și băncilor, dă prilej la multe confusii, la cari noi nu sîntem de vină. Rugăm deci pe iubiții noștri compatrioți din America, a da ascultare acestel rugări a noastre, în interesul lor propriu.

PARTEA ECONOMICĂ.

Valoarea gunoiului.

Mai de mult, când n'au fost atâția oameni pe pământ, ca astăzi; când pământul era încă neîmpărțit; când oamenii duceau mai cu seamă o viață de nomazi sau călători: multe pământuri bune zăceau uitate și întregi, neatinse încă de mâna omului. Atunci oamenii arau și sემenau numai pământurile cele mai bune, cari apoi și rodeau din belșug spicele de aur, așa că economul își putea stringe mai ușor »pânea cea de toate zilele«.

Vitele de altă parte dedeau economilor laptele, carnea și îmbrăcăminte de lipsă, așa că apoi alte lipșuri casnice nu prea erau simțite, ca astăzi. Însă îndată ce s'au mai înmulțit oamenii și au început a se așeza statornic într'un loc, trebuințele de tot felul ale acelor, încă au început a se tot spori din zi în zi, așa că astăzi se recere multă pricepere și știință, ca se le poată birui pe toate.

De mult a trecut timpul acela fericit, când a trebuit numai arat și sემenat! Astăzi pe cele mai multe locuri, așa a scăzut de tare puterea roditoare a pământului, încât se recere ca economul să-și îmbunătățească pământurile sale prin gunoie, dacă vrea să se strângă roduri îmbelșugate.

Valoarea gunoiului pentru economie au cunoscut-o și popoarele nomade, cari adevărat călătoreau cu vitele și turmele lor dintr'un loc într'altul, de oare ce au văzut, că pe unde cădeau balegile vitelor, pe acolo iarba creștea mai deasă și mai mare, ca pe unde nu se risipeau de acelea.

Pe urma acestor observări au văzut economii, că pentru îmbunătățirea pământului, pentru ridicarea roadei aceluia: gunoiul vitelor are o mare înrîurintă. Dar' un timp oare-care ei nu-și puteau explica cauza aceasta, ci presupuneau, că sემenăturile și ier-

burile se nutresc cu pământ de cel mai mărunt.

Părerea aceasta a existat între economi, până pe la sfîrșitul veacului al 18-lea, când învățatul economist și analist — Liebig, a făcut descoperirile însemnate despre viața plantelor și modul lor de nutriție. Liebig a arătat adevărat, că aceea, ce luăm noi prin de-sele roduri, trebuie să le reîntoarcem earăși înapoi prin gunoie.

Pământurile noastre au fost odată, ca și niște camere pline de bucate, din cari apoi am tot luat an de an, roduri după roduri, dar' am uitat sau n'am știut se mai punem în locul celor luate altele, așa că astăzi pe cele mai multe locuri, puterea roditoare a pământului s'a sleit cu totul.

Astăzi, după-cum am zis și mai sus, nu e destul numai se arăm și se sემenăm, ci pe cele mai multe locuri trebuie să mai și gunoim. Așa stăm astăzi cu pământurile, ca și cu vitele. Dacă le nutrim bine, putem lucra bine și cu spor cu ele, ear' dacă le nutrim rău, lucrăm încet și slab cu ele, ba mai pe urmă pot chiar să se prăpădească.

Plantele se nutresc cu 14 materii, pe cari le subtrag din pământ. Patru din aceste materii se compun din aerul atmosferic și sînt: azotul, oxigenul, hidrogenul și carbonul, ear' celelalte zece sînt: cenușa, varul, ferul, sarea, pucioasa, soda, năsipul, fosforul (cenușa de oase), magneziul și clorul.

Prin mai multe observări și încercări s'a constatat, că e de ajuns, ca se lipsească numai una din materiile numite dintr'un pământ, ca roada aceluia se slăbească și să se împuțineze din an în an tot mai tare.

Gunoaiele se împart în două părți: absolute și relative; de gunoaiele absolute se țin gunoaiele animalelor de casă și compostul, ear' de cele relative se țin cele măestrite.

Gunoiul dela vitele cornute este mai apăsător, mai rece și se putrezește mai încet, dar' durează mai mulți ani ca celelalte soiuri de gunoiu. El conține 70—80% apă și 20—30%

materie uscată. Bunătatea sau calitatea unui gunoiu mai atârna și dela nutreț. Dacă vitele se nutresc cu fîn, otavă și grăunțe, atunci gunoiul se face mai bun și mai vîrtos.

Gunoiul dela cai nu este așa apăsător, ca cel dela vitele cornute. El este mai uscat, căci conține numai 70—75% apă și 25—30% materii uscate. De aceea se arde și mucezește de cele mai multe ori în grămada de gunoiu, dacă nu se udă mereu cu must de gunoiu, sau în lipsa acestuia cu apă, ca adevărat să aibă totdeauna umezeala de lipsă.

Gunoiul dela cai este mai cald, ca al vitelor cornute, dar' nu ține mult timp pe loc, ci se spulberează și descompune curînd. Acela este mai de recomandat în pământurile reci și greoaie. Gunoiul dela cai e bine ca să se amestece cu al vitelor cornute, ca astfel să se poată dobi mai bine în grămada de gunoiu.

Gunoiul dela cai, în stare proaspătă face un bun serviciu grădinarilor, cari îl întrebuințează în resadnițe, sau mălegarii, pentru creșterea legumelor timpurii.

După gunoiul de cai, urmează cel de oi, ca cel mai săc și mai uscat. Acesta conține numai jumătate apă și jumătate materie uscată, de oare-ce între toate animalele oile beau cea mai puțină apă. Pe lângă toate acestea gunoiul dela oi conține 8% azot și până la 2% acid fosforic.

Gunoiul dela oi se adună mai cu seamă pe timpul de vară în țărcurile (coșarele), cari se fac pe locurile arătoare și fînațele pe unde ele pasc. Acela este tare recomandat în pământurile reci și lutoase, pentru a le încălzi. După doi ani însă urmele lui nu se mai pot simți de loc. Pe timpul de iarnă gunoiul de oi se poate aduna de pe locul acela, unde ele se nutresc, așternîndu-li-se în casul acesta ca și la celelalte vite, paie de cereale, ogrinji de fîn ș. a. apoi amestecîndu-se cu cel dela celelalte vite când se pune în grămadă.

Gunoiul dela oi grăbește mai tare ca celelalte rodirea pământului, prin căldura ce conține el. La bucatele spi-

VESELIA.

— Foia glumeață a »Foi Poporului«. —

Jupân Avrum.

— Anecdotală. —

Avrum bătrîn, perciunat,
Căruntit de gânduri mari,
Să întinase dintru 'n sat,
Cu negoșul nespasat,
Ca un necăjit drumar.

Își făcea comput mergînd...
Cât »geșeft« a câștigat,
Negoșu 'n spate ducînd
In vîl roș, — așa zicînd:
Cât un lepedeu de pat.

Tot negoșul îl ducea
Pe cărjă 'n spate, legat;
Ear' cu gura din lulea
Groase fumuri slobozea
Pășind rar și 'ngîndurat.

Cât ce a zărit alt sat
Perciunatul de evreu,
Gîndea doară 'l-a înșelat,
Cum jidanului e dat?
Știe bunul Dumnezeu

Dar' destul, căci el mergînd
Cătră sat, c'am obosit,
Aude 'nderept strigînd...
— Avrum — ca se știe vrînd
Cine-l strigă... s'a oprit.

Inderept cum s'a uitat,
A văzut un taur breaz,
Ce din ciurdă a fost scăpat.
Cătră el fugind turbat
Sus cu coada, — de viteaz.

Ear' păstoru 'n urma lui
Striga tare cât putea:
»Ferește din calea lui«
— El aici scăpare nu-i
Până 'n satul ce-l vedea.

Și cuprins de răci fiori,
Dă să fugă — el bătrîn

Să împedecă — nu-i spor.
— — — — —
— O ce ceas îngrozitor
Să gătase de jupân.

Strigînd după ajutor
Eacă o cruce lângă drum
In a șanșului rozor,
La creștini de ajutor;
La ea fuge și Avrum.

Ș'aruncînd negoșul jos,
O roagă plîngînd smerit:
Ca să-i fie de folos,
Că va cinsti pe Christos,
Să nu-l lase de perit.

Taurul infuriat
La negoș când a sosit,
Avrum sbera speriat
Și de cruce acățat,
Sus pe dînsa s'a suit.

Pe cruce fiind urcat,
Ostenit și umilit,

coase însă nu e prea bun, de oare-ce prea grăbește, așa că apoi cresc curând și înalte în paiu, ear' după-aceea cad și astfel spicele rămân cu grăunțele mici și sbîrcite. Câte odată, cu deosebire pe timp de secetă mai îndelungată, gunoiul dela oi și pe fînațele naturale are urmări dănuoase, de oare-ce le cam arde și astfel le face de pierie iarba de pe ele,

Gunoiul de porci e cel mai sărac între toate celelalte soiuri de gunoaie, de oare-ce cum ei nu sînt animale rumegătoare, balegile le ies mai puțin măcinate așa că acelea de cele mai multe ori, conțin sîmînța plantelor, cu cari s'au nutrit. Acela conține până la 85% apă și numai 15% materie uscată. De aceea e tare bine, ca și acela să se amestece cu al celorlalte animale de casă, când se aruncă pe grămada de gunoiu.

Gunoiul sau găinațul pasărilor de casă, cari se nutresc cu grăunțe, încă este de un folos neprețuit pentru economie, de oare-ce acela conține până la 9% azot și câte 6% acid fosforic. De aceea se recomandă la cultura legumilor, apoi la cânepă, ba și la buncate se poate pune, după-ce acelea s'au sîmînat. Cu toate acestea la noi, pe cele mai multe locuri gunoiul pasărilor se perde așa nefolosit, fără de nici un scop practic pentru economie.

(Va urma).

Ioan Georgescu.

Biserica și cărcîma.

Toată lumea creștină știe, că omul e cea mai de frunte făptură, lăsată de D-zeu pe pămînt, cu voie liberă și cu pricepere. Îndată-ce a făcut D-zeu pe om, 'i-a arătat calea și mijloacele, cu cari se poate feri să nu cadă în prăpastia fărădelegilor, în întunecul iadului. Așa apoi 'l-a lăsat în lumea largă se veșuiască, să se înmulțească.

D-zeu 'i-a arătat în decursul veacurilor că viața omenească pentru lumea aceasta plină de amăgiri deșerte e scurtă și se gată în mormînt; dar' se continuă în cealaltă lume fără de sfîrșit, pentru care 'l-a făcut pe om

Aici pe pămînt 'l-a lăsat D-zeu pe om cu minte și putere, adică toate mijloacele 'i-lea pus la îndemîna, ca nu cumva odată

să se plîngă că n'a știut ori nu a putut se viețuiască plăcut binefăcătorului său, lui D-zeu, ca să-l împărtășească în cealaltă lume, în cealaltă viață după mormînt în fericirea vecinică, ce 'i-a arătat-o în raiu.

Raiul și iadul le-a întipărit D-zeu în inima omului așa de maestru, încât dela începutul lumii până astăzi, după atâtea valuri ce a trecut în cursul veacurilor preste omenime, nu s'au putut sterge.

În asemănare, înaintea ochilor trupești a omului a lăsat: biserica și cărcîma.

Biserica îndeamnă pe om la blîndețe și milostenie și mîngîindu-l îi dă mijloace și îi arată calea nădejdei de fericire adevărată însă după mormînt, ear' cărcîma îndeamnă pe om la răsbunare, îngîmtare și plăceri lumesti trecătoare, cu cari întunecă ochii minții lui se nu vadă și se nu poată cugeta asupra locului, ce își pregătește pentru viața ceialaltă vecinică, în întunecul iadului.

Biserica învață, că omul este făcut pentru D-zeu și raiu și de aceea chemarea lui e a ajunge în cer la D-zeu. Omul trebuie se deie samă de faptele sale făcătorului său, lui D-zeu care 'l-a făcut și care îi este și judecător. Biserica aduce aminte omului că judecata din urmă de toate părțile va fi înfiorătoare — deasupra judecătorul mînios și aspru, dedesubt iadul deschis, dinlăuntru învelmașala conștiinței, deadreapta păcatele părătoare.

Cărcîma prin beuturile sale nu tinde nădejdea spre îndreptare, spre bine, — ci împinge și duce pe om în ghiarele satanei. Dracii în școala ângerilor au învățat, de aceea știu imita glasul lor și fiindcă e mai ușoară calea către iad, oamenii cărcîmei mai bine îi aud și înțeleg și dintre dînșii mai ușor se lasă rătăciți în marea fărădelegilor, până se trezesc în iad, în locul vecinic de torturi și chinuri. Aceștia uită cu totul, că trebuie să servească în aceasta viață făcătorului și hrînitorului lor.

D-zeu a făcut pe om cu suflet și trup — cu minte și voie.

Omule! alegeți ori biserica, împlinind cu umilință poruncile ei și raiul; ori cărcîma cu pottele și destătările lumesti deșerte și — iadul.

G. Hordoean.

Ajutor pentru săraci.

Sângeorgiul-rom, Martie 1905.

Lipsa și miseria din anul acesta o simțesc toți. Mai tare o simțesc locuitorii dela orașe și sate, cari sînt lipsiți de avere și de isvoară de câștig, fiind îngreunați și de familii grele, mai de parte veduvele fără ajutor, bătrânii neputincioși și morboși, de cari oamenii puțin se gîndesc. Lucrul s'a împuținat și cât biata să mai afle nu e plătit în așa măsură încât bietele familiei ce se susțin numai din aceasta, să se ajungă și să trăiească cât decît în îndestulare. Înaltul Minister de agricultură vîzînd lipsa proporțiunii din aceasta țară, a luat umana hotărîre, ca toți acei locuitori dela orașe și sate cari sînt miseri, neapți de lucru, morboși, cu un cuvînt toți aceia, cari sînt avertați la ajutor public să fie ajutamați gratuit, cât de puțin cu bucate.

Bucatele (cucuruz) le-a împărțit la comitate, ear' comitatele prin comune.

Comitatului Bistrița-Năsăud 'i-s'au trimis 1000 mîji metrice cucuruz în preț de 2500 cor. din cari comunei Sângeorgiul-român 'i-s'au venit 75 hectolitri, cari s'au împărțit locuitorilor săraci în modul următor:

Pavel Gagia, 2 hl., Dochia Tod Mihailă, 2 hl., Ioana Tahișiu, 1 hl., Simion Sohorca, 2, Achim Siminic, 1 hl. Sofronia Partene, 1, Mattei Petru, Ioana Strugar, 1, Leonte Anton, 1, Grapina Ciobotar, 1, Ioana Cas. Ionel, 2, Irimie Prislopan, 1, Ioan Prislopan, 1, Dănilă Petri, 1, Nech. Siminic, 1, Stef. Siminic, 1 Luca Jarda, 1, Palag. Anosie, 2 Palag. Mutul, 1, Cosma Arman, 1, Maria Miron Moldovan, 1, Ioana Iac. Petri, 1, Dav. Rasvanță, 1, Mihailă Luciu, 2, Matrona Buia, 1, Samson Tahișii, 1, Petre Ciociu, 1, Dăn. Floare, 1, Nec. Jarda, 2, Irina Nițu, 2, Nastasia Andresi (Sdranță), 2, Nastasia Velea, 1 Cătăl. Buia, 2, Sav. Iac. Algeorge, 2, Don. Dobzău, 1, If. Anch. Luciu, 1 Ioan Prănicuț, 2, Gacia I. Sohorca, 2 Nech. Dărăban, 1, Saveta Neamțu, 1 Maria Calistru Irimie, 1, Ioan Steopoe, 2, Simion Berciu, 1 Maria Art. Mărcușiu, 1, Dochia Hehea, 2 Samoil Strugar, 1, Tecla Șt. Marica, 1 Paras-

Tremurînd de înfricat
Crucea a îmbrățișat
Și sta ca și înlemnit.

Cum taurul bombăia,
Era foarte îngrozitor:
Cînd negoțul îl svârlea,
La pămînt cînd îl turtea
Lepedeul roșior...

Păstorul pîn' a sosit,
Taurul 'și-a răsbunat,
Și fiind și ostenit,
Încetînd de bombănit,
La ciurdă s'a renturnat...

Acum jupânul Avrum
De pe cruce jos s'a dat.
Trecînd șanțul, află 'n drum:
Cărja ruptă, pipa scrum,
Și negoțu 'mprăștiat.

Dobitocul blăstemat
Nici negoț, nici lepedeu

N'a cruțat, tot a călcat;
Dar' așa cum 'l-a aflat
Și 'l-a strâns bietul evreu.

Plîns la față, tremurînd
Marfa 'n spate 'și-a legat
Apoi ca ș'un creștin blînd,
Umilit, curat la gînd,
Cătră cruce s'a 'nturnat.

Gol pe cap, 'i-a mulțumit
Stînteii cruci, că 'l-a scăpat.
Și de atunci, cât a trăit,
Crucile el le-a cîstit,
Pe Christos 'l-a onorat.

Gavril Hordoean.

Tot cu măsura.

— Măi Ioane! ear' ești beat ș'apoi dacă
chiar și beai, bea cu măsură.

— Părinte! fură să fiu de nu tot cu
măsură beau, că Jidovul încă nu m'a lăsat
nici odată, să-mi pun gura la bute, ca să beau
barem odată fără de măsură.

Cîntec poporal.

Pe margini de Tărnăviță
Să preumblă o copilă
Copilă de gendar
Cu ochi negri sub umbrar
Cu mîni albe 'n buzunar
Să preumblă pe o cărare
Culegîndu-și câte o floare.
Bădișul pe drum trecea
Copila din graiu grăia
Pune-mă bade călare
Că nu mai pot de picioare.
De 'ți-a păré că-i rușine
Fă-mă brău prin jur de tine.
De 'ți-a părea brăul greu
Fă-mă lumină de sîu
De 'ți-a părea cu povară
Fă-mă lumină de ceară
Și mă treci într'a mea țeară.

Auzită în Făget.

Isidor Dopp.

chiva Popicica 1, Ilie Mutul, 2 Todoră Buia, 1, Ioana Bruj, 1 Domide Poleac, 2 hectolitru.

Restul se va împărți mai târziu, când și la cinc se va vedea de bine.

Deși ajutorul nu e mare în măsură cu lipsa, totuși alungă grijele, alină foamea și șterge multe lacrimi din ochii săracilor, cel puțin vre o căteva zile.

Fetele ajutoarelor pe un moment se înveselesc, ear' ajutători sunt mulțumiți cu atâta, că au făcut binele în timpul cel mai greu, căci »Fericiți sunt fericiții nefericiților«.

— Sol. —

Reuniunea

învățătorilor români uniți din archidieceasă.

De lângă Murș, Martie 1905.

Tot în ședința sa din 3 Nov. a. tr. a recomandat comitetul central următoarele 8 teme adunării generale, din cari se designeze 3 spre a fi puse la concurs pentru adunarea proximă:

a) Prin ce mijloace s'ar putea promova progresul moral și material al reuniunii noastre? b) Cum își poate învățătorul câștiga și susține autoritatea în și afară de școală? c) Prin ce mijloace morale s'ar putea atrage băieții la școală? d) Modul de stîrpire a viciului furtului, minciunii, invidiei și al beției. e) Modul de atragere și alipire către biserică și școală prin instrucțiune. f) Cum s'ar putea lăți stupăritul prin mijlocirea școlii? g) Cum s'ar putea promova bunăstarea poporului prin pomărit? i) Gimnastica cu privire la exercitiile militare.

În legătură cu aceste 8 tесе, comitetul central propune adunării generale, ca pe viitor din mijloacele sale: proprii să premieze 3 operate și anume: cel dintâiu aflat mai bun cu 50 cor, al doilea cu 30 cor., ear al treilea cu 20 cor.

În loc de temă pentru discuțiune publică în adunarea generală din anul curent 1905, comitetul central propune discuțiunea asupra manualelor introduse în școlile noastre primare din archidieceasă, având a-se discuta cestiunea aceasta până la adunarea generală și în adunările despărțemintelor.

Din raportul comitetului central cu bucurie vedem, — cum-că reuniunea noastră în 26 despărțăminte are 682 membrii și anume:

Membrii fondatori	36
Membri onorari	10
Membrii ordinari	551
Membrii ajutători	85

La olaltă: 682.

Membrii după despărțăminte se împart în modul următor:

Aiud: fondator 1, ordinari 22, ajutători 30.
Alba-Iulia: fondatori 2, ordinari 15.
Almaș: ordinari 15.
Arieș: ordinari 10.
Bia-Sân-Mărtin: ordinari 10, ajutători 3.
Blaj: fondatori 9, ordinari 19.
Catina: ordinari 24.
Cluj: fondatori 3, ordinari 37.
Cojocna: ordinari 22, ajutători 20.
Dârgea: ordinari 23.
Iernot: ordinari 15.
Fărăgău: ordinari 18.
Giurgeu: fondatori 4, ordinari 21, ajutători 8.
Indol: ordinari 16, ajutători 3.

Ludoșul-mare: ordinari 24.

Mediaș-Ibașafău: ordinari 24.

Morlaca: ordinari 20, ajutători 4.

Murș: ordinari 19, ajutători 2.

Murș-Uioara: ordinari 12, ajutători 5.

Reghinul săsesc: fondatori 6, ordinari 28 ajut. 7.

Roșia-montană: ordinari 16.

Sibiiu: ordinari 29.

Turda: ordinari 20.

Făgăraș: fondatori 9, ordinari 35 ajutători 3.

În raportul comitetului se zice, că există 26 despărțăminte; după-ce în acela obvine Fărăgăul cu 16 membrii ord. de 2-ori indus, așa de fapt rămân numai 25 despărțăminte.

Murșanul.

Tîrg de vite comitatens.

Din programul pentru al XVI-lea tîrg de vite cornute de prăsilă periodic subvenționat de stat și de comitat ce se va ținea în Sibiiu, în 5 și 6 Aprilie 1905 estragem următoarele:

1. Pentru promovarea prăsilii de vite și pentru înlesnirea vânzării se aranjează la Sibiiu în 5 și 6 Aprilie a. c. un tîrg de vite de prăsilă subvenționat de stat și de comitatul Sibiiu. La acest tîrg se vor împărți premii și diplome de laudă.

2. Tîrgul de vite de prăsilă din estan se estinde numai asupra vitelor cornute (cu escluderea bivoliilor) și se vor admite numai vite de prăsilă, ce aparțin următoarelor rase:

a) Bovine de rasa Pinzgau originală;

b) vite feminine din încrucișări cu bovine de rasa Pinzgau și rasa indigenă, încât aceste au notele caracteristice ale încrucișării cațrasa Pinzgau.

Incrucișări masculine, precum și atari corcitură, a căror descendență din rasa Pinzgau nu se poate cunoaște sigur, mai departe vite îngrășate, sau cari din alte cauze numai sunt acomodate pentru scopuri de prăsilă, nu se vor admite la tîrg.

3. Tîrgul de prăsilă se va ținea în 5 și 6 Aprilie a. c. pe locul anume destinat pentru aceasta în tîrgul de vite nou din Sibiiu.

Tîrgul se va deschide în 5 Aprilie la 6 ore dimineața și se va închide în 6 Aprilie la 12 ore la amiază. Împărțirea premiilor va avea loc în 6 Aprilie la 11 ore a. m. aici se observă, că înainte de premiare se vor ținea prelegeri practice. Înainte de terminarea premierii nu este permis a scoate vitele din tîrg.

4. Primirea vitelor se începe în 5 Aprilie la 7 ore dimineața și se încheie la 10 ore a. m.

Vitele mănate la tîrg trebuie ținute la tîrg până la 6 ore d. a. în locurile lor, ca comisiunea de premiare să facă clasificarea. În timpul primirii, adică la 5 Aprilie, intrarea publicului în tîrg și ori-ce negoțare acolo e permisă numai pe lângă solvirea unei taxe de 1 cor.

Mânarea vitelor se efectuește în 5 Aprilie între orele 6 și 10 dimineața, din care cauză se vor primi numai acele vite, cari sosesc înainte de 10 ore.

În ziua împărțirii premiilor, adică în 6 Aprilie, mînarea vitelor trebuie să se efectuească până la 6 ore dimineața; în ziua aceasta se pot mîna la tîrg numai vitele admise și acestea sînt a se posta la locurile destinate.

Mânatul vitelor la tîrg și dela tîrg rămîne în grija proprietarilor și se face pe cheltuiala și risicul lor.

5. Fiecare vită se fie însoțită de pasaportul de vite recerut și de un certificat, din care este evident, că vită se află de $\frac{1}{4}$ an în posesiunea esponentului.

6. Anunțarea înainte a vitelor de espus are să se facă prin umplerea blanchetelor prescrise și trimiterea lor până în 1 Aprilie a. c. la dl Iuliu Schuster, conducătorul economiei de model comit. din Sibiiu.

7. Admiterea la tîrgul de prăsilă: Asupra admiterei unei vite decide în fața locului comitetul numit în ziua primirii (5 Apr.)

11. Fiecare vită espusă trebuie să fie de vânzare; prețul ei trebuie spus în formă hotărîită de proprietar încă la admiterea vitei; prețul se va face evident pe etichetele afișate. În prețul fixat trebuie să se vîndă la tot casul vită cumpărătorului ce s'a anunțat în locul prim. Proprietarului îi stă în voie a mai lăsa din prețul anunțat. Fiecare cas de vindere împreună cu prețul vânzării este a se aduce îndată la cunoștința comitetului.

12. În estan se vor împărți diplome de laude în număr nelimitat și premii în bani gata, cari se vor publica la timpul său într'un conspect separat și mai mari ca pîna acum.

Premii se pot oferi numai acelor posesori de vite, cari sînt domiciliați în comitatul Sibiiu. Tauri se vor premia numai atunci, dacă se va dovedi proveniența. Pentru tauri comunali, precum și pentru vitele, cari în aceeași categorie în anul trecut au fost premiate nu se distribuie premiu. Premiile pentru tauri comunali grijiți bine se dau grijiților respectivi. Tauri pentru cari s'a dat premiul prim, dacă se vînd trebuie oferiți spre vânzare în prima linia statului.

Cel-ce concurează cu vitele sale la premii, s'au diplome, trebuie să dovedească cumcă el însuși a crescut vitele sau le posedă de cel puțin $\frac{1}{4}$ an.

13. Asupra conferirii de premii și diplome decide juriul de premiare conform normelor statuite pentru premiare. Lista vitelor premiate se va publica în 6 Aprilie la 8 oare a. m.;

Scrisori pedagogice.

VIII.

Stimate prietene!

Încă câteva casuri de înșelăciune din viața dela sate, căci de cele dela orașe ne îngrozim a și vorbi, când se știe, că ele sînt cu legioana! Nu vorbim bucuros nici de felul, cum știu să înșale domnii, că nu e lucră cinstit a te pune tu domn, cu carte, cu învățătură, care tocmai prin poziția ta ești chemat să luminezi poporul și să-l ferești de rău, ear' tu istețimea ta o folosești spre stricăciunea lui. Nu vorbim nici de felul, cum cutare notăreșel, cassar, chiar preot, ori învățător, se folosește la toată ocazia de prostia și neștiința țaranului spre a-l suge și exploata în folosul seu. Câți copii orfani și văduve sărace nu vor fi udat cu lacrimi de sînge isprăvile acestor nemiloși, cari n'au rușine de oameni, nici temerea de Dumnezeu nu zace în inima lor! Răsplata va veni dela cel de sus, care toate le vede și în lume nimic nu rămîne nerăsplătit. Dar' chiar și noi cei de astăzi, dacă avem ochi de văzut și urechi de auzit am putut constata, că rare-ori averi domnești câștigate pe cale necinstită au avut durată lungă. Praf și cenușă!

Esperiența mea, m'a mez convingerea, că nouele învăluite în legi nouă și prudentă a învățat țărăni

s'au ales de ele.
ondus se-mi for-
forme de viață
a răspândita june-
a la fel și fel de

metode de înșelăciune. Între aceste voi nota mai ales una bătătoare la ochi. Voeste oare-cine să facă un împrumut la o bancă și dela început e conștiu de aceea, că nu va putea plăti. Ce face? Să gândește să-și găsească doi chizeși buni, oameni cu dare de mână, cari vor putea plăti în locul și pe barba cărora știe pozitiv că va căpăta parale, căci sunt oameni cu trecere, oameni de garanță sigură. Pe acestia îi ademeneste cu o litră, două de vin, îi duce buimăciți la cutare agent, care încă le mai toacă la ureche, că doară „asta e om cu avere”, om harnic și se va sili să plătească; se nu poarte grija, se subscrie numai cambiul în dragă liniște, pentru asta ia el garanța etc. Bieții chizeși se înduplecă, căci doară morala creștină ne zice, se venim în ajutor deapropelui, când e lipsit.

Lucrul se face în bună tichnă, de cele mai multe-ori, fără se știe ai cascii, femeia ori copii. Când merge se-și ridice banii, cea dintăiu sumuliță din ei o duce la avocat, ori la notarul public, vorbindu-le în taină, că ar voi se-și pună averea pe femeie, ori pe cutare copil mai mare, de oare-ce omul nu știe câte zile are și apoi mai are și un necaz și se teme se nu lase copilași pe uliță, flămânzi și goli. Persoanele aceste inteligente fără nici un scrupul, pentru niște fleacuri de coroane se pun și se fac complicitii răului, ba încă îi sfătuiesc și mai și mai.

Vine rata de plată. Asta merge fără greș, așa încât chizeșii sunt înântați de punctualitatea omului. Vine și a doua, ba poate și a treia și a patra. Dela o vreme se poticnește. Acum e rindul celor doi giranți. Se trezesc numai cu provocarea dela advoeatul băncii. Hai la omul lor. Acesta făgăduiește că va plăti, se nu aibă teamă. Ei, liniștiți se razimă pe cuvintele lui și nu mai poartă grija de nimic. După câtva timp, eaca acusa dela judecătorie. Acum dă în dreapta, dă în stânga, fuga la cărțile tunduare. Când colo ce se vezi! El nu are nimic pe sine. Asta e o înșelăciune isteată, făcută cu concursul domnilor.

Dr. Petru Span.

Litere fudaționale

a fudațiunii „Iuliu Bărdossy” pentru elevii școalei gr.-cat. române din Turda.

Di inspector școlar în pensiune, Iuliu Bărdossy ne-a pus la dispoziție literele fudaționale de mai jos, pe cari le publicăm, exprimându-ne dorința, ca Dumnezeu dea fiecăreia din școalele noastre câte un astfel de binefăcător.

Întru reamintire și recunoștință, cumcă domnii acționari ai institutului de credit și de economii „Arieșana” societate pe acțiuni în Turda, m'au ales în adunarea generală a institutului, ținută în 26 Februarie 1898 de membru direcțional al institutului, ear' direcțiunea acelu institut în ședința sa din 21 Aprilie m'a ales de președinte al direcțiunii, mă află plăcut îndemnat, a înființa o fudațiune pie de 100 coroane pentru premiarea și ajutorarea elevilor frecuențatori ai școalei elementare populare române gr.-cat. din Turda-veche (O-Torda) comitatul Turda-Arieș, care școală e întemeiată-o fericitul preposit capitalar român gr.-cat metropolitan Basiliu Rațiu de Nagylak și totodată întru ajutorarea absolvenților acestei școli, cari se dedică pe carieră de măestrie, artă, comerț și farmacie de ambe sexele cum se va înființa aceasta în celea următoare;

popul acesta depun la numitul și economii deocamdată 25 dreptul, de-a completa suma uale de 25 cor. în restimp

de 4 ani. Libelul de depunere alăturat / este estradat în 11 Maiu 1903. Cartea a II. nrul 478/II pag. 241 anul 1903, la cari s'au mai adaus în 27/II. 1904 încă 25 cor.

II. Fudațiunea aceasta va purta pentru toate timpurile numele: „Fundațiunea Iuliu Bărdossy pentru elevii școalei gr.-cat. române din Turda” și se pune sub inspecțiunea și îngrijirea Ordinariatului arhiepiscopesc și metropolitan gr.-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș și se încrede spre administrare Veneratului Capitul metropolitan gr.-cat. din Blaj, eventual corporațiunei pe care autonomia bisericească o va însărcina cu administrarea fudațiunilor deasemenea natură.

III. Administrarea acestei fudațiuni are să se facă după norma administrațiunii altor fudațiuni pie, conerezute aceluiași Veneratului Capitul metropolitan, care este obligat în fiecare an de administrațiune, a prezenta după ascultarea opiniunii comitetului parochial român gr.-cat. din Turda-veche preliminar și a da rațiuni documentate și acestea are să le revadă Ordinariatul arhiepiscopesc și metropolitan român gr.-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș.

IV. Capitalul fudațional este a se lăsa până-când va exista institul de credit și economii „Arieșana” din Turda, ca înlocare perpetuă neputându-se fructifica capitalul fudațiunei în alt mod, până la esistența acestui institut. Desființându-se oare când-va institutul de credit și economii „Arieșana” din Turda, Veneratul Capitul metropolitan este îndreptățit a schimba modalitatea fructificării capitalului fudațional.

V. Capitalul fudațional este a se lăsa se fructifice și venitul se se adauge la capital până atunci, până-când acest capital va ajunge la suma de 100 cor. când fudațiunea se va înactiva și venitele ei se vor aplica în fiecare an scopurilor indicate în punctele următoare: ear' până atunci din venitele anuale se va spesa numai competența percentnală cuvenită în spe-sele casei centrale Archidieceesane.

VI. Cu activarea fudațiuni, după de-tragerea competenței cuvenită pe an în spe-sele casei centrale archidieceesane, venitul anual al aceleia se se întrebuițeze în modul următor și anume:

a) 35% adevă treizeci-și-cinci procente din venitul anual se se adauge în fiecare an la capitalul fudațional în restimp de 100 ani, ear' după expirarea timpului de 100 ani se se capitalizeze numai 20% din același venit în restimp de 50 ani, și aceasta din motivul, că din capitalizarea procentelor indigitate se se poată rebonifica daunele neprevăzute, ce s'ar putea cauza în decursul timpului. După 150 de ani se se capitalizeze din venitele fudațiunei numai 10%.

(Va urma).

Iuliu Bărdossy.

Dare de seamă și mulțumită publică.

Pentru catedrala din Sibiiu 2, părți, ear' a 3 parte pentru biserica gr.-or. din Bandu-de-Câmpie s'au colectat în Martins Ferry (Ohio) cu prilejul vizitei părintelui Oprea, următoarele sume:

Dionisie Siandru, 50 cenți, Viștea-inferioară; George Mușat, Ana Muntean, Vasile Popa, câte 25 cenți, Pavel Costea, 50 cenți, din Sâmbăta-inferioară; Nicolae Opreș, 10 cenți, Nicolae Stângu, Luca Costea, Ioan Crețu, Achim Vulc, fiecare câte 10 cenți toți din Slimnic; Ioan Turcu, 25 cenți, George Moldovan, 50 cenți, Ariton Capritu, Ioan Bugnar, George Bugnar, Ieronim Capritu, câte 25 cenți, toți din Săliștat;

George Piticașiu, 10 cenți, Felmer; Gavrilă Grecu, 50 cenți, Ioan Grecu, 15 cenți, Ruga; Ioan Siandru, 25 cenți, Nicolae Rusu, 50 cenți; Fronica Rus, 50 cenți, Maria Rus, 25 cenți, Nicolae Tinciu, 10 cenți, toți din Telnic; Ioan Pultea, 15 cenți, Victoria Pultea, 10 cenți, din Lupșa; Ioan Nistor, 10 cenți, Ilie Pop, 25 cenți, Ioan Grușea, 10 cenți, George Andreiu, 25 cenți, Luga Neagoi, 15 cenți, Nicolae Piroș, Nicolae Barb, 10 cenți, Ilie Nistor, 15 cenți, toți din Hendorf; Ioan Dan, Moise Jiga, Tanasie Sipoș, Avram Dan, fiecare câte 25 cenți, Ioan Potcoavă, 25 cenți, Ioan Nicola, 50 cenți, Ioan Carpal, 25 cenți, Mihail Costea, 25 cenți din Vlădeni; Nicolae Ghindea, 50 cenți, Nicolae Funar, 20 cenți, din Ucea-superioară; Bucur Simion, Benamin Turu, Iacob Pintecu, 20 cenți toți din Bandu-de-Câmpie; Alexandru Simidea, Precup Ferencz, 25 cenți, din Erdő-Szt.-György; George Murgu, 20 cenți, Brad; Petru Hoffner, 25 cenți, Sighișoara; Ioan Stoia, 25 cenți, Ocna-Sibiului; Petru Andron, 15 cenți, Fântâna; Nicolae I. Petrișor, 25 cenți, Corbi; Zaharie Calin, 25 cenți, Smig; George Simeu, 15 cenți, Breaza; Ioan Țantu, 15 cenți, Retișdorf; Ioan Benția, 25 cenți, Hurez; Pavel Ciurilă, 25 cenți, Sarcaia; Ioan Andreiu, 25 Paloș; Zaharie Barbiter, 10 cenți, Suma totală 14 dolari 40 cenți.

Martins Ferry, (Ohio) în 10 Febr. 1905.

Dianile Slandru.

CRONICĂ.

† Iuliu Verne. În 24 Martie c. a răposat în orașul Amiens vestitul scriitor francez Iuliu Verne, în vîrstă de 78 de ani. Verne a scris multe romane, ale căror sujețe sînt luate din domeniul științelor naturale și fizice. Cel dintăiu din aceste a fost: „Cinci săptămâni în balon”, în care se descrie o călătorie închipuită în balon preste Africa și care e tradus și în românește. Un altul cunoscut mai mult la noi este „Castelul din Carpați” tradus de dl Dr. Victor Onișor și edat de dl Dr. Elie Dăian. Prin romanele sale Verne a făcut cunoscute cu publicul mare descoperirile din domeniul științelor reale, căștigându-și un nume nemuritor. Verne s'a născut la 1828 în Nantes. În anii din urmă a trăit în Amiens, unde a răposat acum, fiind bolnav de mai mult timp. În nrul viitor vom da potretul lui Verne.

Călătoria lui Roosevelt. Din Washington se scrie, că presidentul Statelor Unite din America, Roosevelt, va face în Aprilie c. o călătorie mai lungă în părțile de mează-zi și apus ale Statelor-Unite. Orașele din părțile aceste se pregătesc a-i face o primire splendidă.

Concurs. Comitetul Societății pentru fond de teatru român are se dea două premii unul de 500 cor, și al doilea de 300 cor. pentru cele mai bune piese teatrale din câte i-se vor prezenta plănă la 1/14 Oct. a. c. Condițiunile sînt următoarele: 1. Subiectul piesei se se luat din viața poporului român ori a clasei noastre culte. 2. Manuscriptul se se scris clar și legibil, tot numai pe o față de hîrtie. 3. La manuscript se va alătura un plic sigilat, avînd pe avers titlul piesei, ear' înlăuntru un bilet cu numele complet al autorului. Manuscriptele sînt a se trimite la adresa secretarului Societății Dnui Dr. Iosif Blaga în Brașov (Brassó). Pieseile premiate se vor tipări pe cheltuiala societății; autorul va primi 50 exemplare tipărite.

Cas de moarte. Alexandru Iănosi de Gyergyószentmiklós, president de tribunal pensionat, a răposat Mercuri săptămîna trecută în Sibiiu în vîrstă de 69 ani. În mormîntarea i-s'a făcut Vineri în cimiteriul bisericei rom. catolice din Sibiiu.

I. Spre stab
instit de credit
cor. repunându-mi
aceasta în rate an

Despre Reunirea femeilor române din Blaj cetim în »Unirea« următoarele: Duminecă în 19 Martie a. c., 'și-a ținut Reuniunea femeilor române din Blaj, adunarea generală a XXIX. A presidat d-na Elena Nestor, presidenta Reuniunii. Din raportul comitetului scoatem următoarele: Reuniunea are 132 membrii onorari, fondatori, pe viață, ordinari și membrii ajutători. În anul 1904 a dat ajutoare fetițelor sărace 400 cor. ear' pe anul 1905 a luat în budget 500 coroane tot pentru ajutorarea fetițelor și pe lângă acestea 100 cor. pentru cualificarea, respective ajutorarea unei copile în croitul și cusutul hainelor femeiești. Venitele anului 1904 au fost 948.03 cor. eșitele 604.84 cor. Avera cu finea anului 1904 era de 10539.54 cor. În aceasta adunare s'au înscris d-na Elena Prie n. Nestor membră pe viață, d-șoara, Iuliana Darvaș membră ordinară, ear' dl Dr. Laurențiu Nestor membru ajutător.

Căsătoria regelui Spaniei. Despre căsătoria regelui Spaniei s'a scris de mai multe ori, amintindu-se ca mirese diferite princeze. Acum se vestește din Londra, că regele Spaniei se va logodi în curând cu princesa Victoria Patricia, fca prințului Connaught, Artur. Princesa Victoria s'a născut în 1886, în Londra și este nepoata regelui Angliei, Eduard.

Osândă meritată. Un italian, angajat la lucru în România, a nume Antonio Volenti Lozzo, astă toamnă aținând calea unei învățătoare din Nestorești (județul Prahova) și dându-i o lovitură în cap a amest-o, apoi după aceea a jefuit-o de bănișorii ce-i avea la dînsa. Pentru aceasta faptă italianul a fost osândit la cinsprezece ani de muncă silnică. Zilele trecute sentința a fost aprobată și la Curtea de casație din București, la care osânditul apelase cauza.

Un oficer din Mangliuria. Zilele trecute a fost în Cetinje (Munteneșu) și în Ungaria un viteaz oficer din armata rusească din Mangliuria, Marcu Spadijer. El e din Munteneșu, dar are rudeni și în Ungaria. Pe aceștia 'i-a cercetat Spadijer. El a intrat în oastea rusă și s'a purtat foarte curajos în luptele cu Japonezii, așa că a căpătat 4 decorații. La Liaoiang au fost pușcați doi cai de sub el, dar el a scăpat teafăr. Clima aspră însă l-a făcut bolnav și așa a venit în Europa pentru a se însănătoși, ca apoi să plece de nou la luptă. În Cetinje viteazul oficer a fost primit cu paradă militară.

Superiorul ordului Iesuiților, părintele Martin e greu bolnav în Roma, așa că va fi lipsă de a îi se numi în curând un substitut, care apoi după moarte îi va fi și urmaș. Din acest prilej amintim, că ordul Iesuiților are de present preste 11 mii de membrii.

Protopop ucis. Protopopul nostru gr.-or. din Cupșeni (comit. Solnoc-Dobâca) Samoila Cupșa a fost ucis de poporenii de-ai săi, împreună cu soția sa, Sâmbătă în 25 Martie c. Protopopul Cupșa era om cu bună stare, dar — după cum se zice — poftitor de avere și acum a venit în conflict cu poporeni pentru pășunea comună și parochială. Mai mulți din aceștia s'au năpustit asupra casei lui și au săvârșit faptul păcătos. Cercetarea decurge.

Pentru economi. Cine se interesează de mașine, motoare cu benzină, și locomobile cu benzină se ceară în locul prim prețurantal firmei, în aceasta specialitate demnă de încredere și de prima clasă, B. Dénes, Budapesta VI Vácikörut 61 — Prețurantalul îl capătă fiecare gratis și franco.

Condamnați la moarte Foaia engleză »Daily Exspress« e informată din Geneva, că capii partidului revoluționar rusești au ținut acolo o adunare, în care au osândit la moarte pe toți marii duci și pe cei mai mulți i-au și înștiințat despre aceasta, cu adaosul, că nu vor fi uciși, dacă vor abdice din posturile și demnitățile lor.

Pace. Împăratul Germaniei, Wilhelm, înainte de-a pleca în căătorie pe marea Mediterană; a luat parte în Bremen la inaugurarea monumentului împăratului Fridrich și a rostit acolo o vorbire, zicând că la urcarea sa pe tron 'și-a propus, ca — încât atârână dela el — balonetele și tunurile să se odihnească. Dar pentru aceea Germania trebuie să fie gata de războiu, ca pisma din afară să nu conturbe desvo terea interioară a țării.

In Bonțida, după-cum 'se scrie, bântue boala numită pelagră. Sînt oameni bolnavi, cari zac în pat cam la 300 de inși. Casuri de moarte nu se prea întîmplă. Causa se zice a fi nutrirea slabă a locuitorilor.

Soartea lui Gorkij. Marele scriitor rus Maxim Gorkij se află acum lângă Riga. El va fi judecat la judecătoriile ordinare, pentru-că ar fi scris proclamații revoluționare. Osânda cea mui mare pentru asemenea casuri e închisoare de fortăreață pe 3 ani. Gorkij de pres nt stă rău cu sănătatea.

Telefon între București și Budapesta. Guvernul român a încunostiințat guvernul ungar, că în luna viitoare e gata linia telefonică între București și granița română. Astfel se va face încă în anul acesta legătură telefonică între București și Budapesta.

Dar prețios. Dl. Leontin Simonescu, se retar metr. în Sibiiu, după cum 'tiam, a dăruit biblioteca sa, în preț de 10 mii de cor. casinei din Lugoj. Eată un dar prețios.

Adio. Sîntem rugați a publica următoarele: D-nii S. Mihăilănu și Teanea Herman 'și-au mutat locuința în »Piațul-vechiu« din Seliște (comit. Sibiiu) și își iau și pe aceasta cale adio dela întreaga vecinătate.

Pentru ce iubesc damele noastre laptele de crastaveți al lui Balassa? Fiindcă acesta deja după o folosință de 2—3 ori stirpește bubele, pistruii, petele de ficat, sgrăbunțele și vrăjește teintul în alb, proaspăt, tineresc și fin. Un mijloc de frumusețe cu efect necondiționat sigur și cu totul nestricăcios. Per sticlă 2 cor. la acesta săpun de de crastaveți veritabil englez 1 cor. pudră de crastaveți 1 cor. 20 și 2 cor. Se poate căpăta în fiecare farmacie. Expedare pe postă prin farmacistul C. Balassa, Budapesta — Erzsébetfalva. Depou principal în Sibiiu: farmacia I. C. Molnár. 32 1—3

Este fapt dovedit, că dintre toate mijloacele anonsate, fluidul-Elsa al lui Feller, de renume universal, este cel mai iubit și mai bine răspândit, fiindcă acela la mai multe îmbolnăviri ofere ajutor repede și astfel nu trebuie să lipsească din nici o economie casnică. Se știe în general, că fluidul-Elsa al lui Feller între altele are efect surprinzător la lipsa de apetit, arsură în stomach, slăbiciune, stări de friguri, bateri de inimă, oboseală, dureri de piept și de cap, atacuri de amețeli, aprinderi etc. 12 sticle mici sau 6 duple espedează cu rambursă sau trimițind înainte 5 cor. farmacistul Eugen V. Feller în Stubica centrală nr. 112 (comit. Agram). Se ne păzim de a-l confunda cu alte imitații puse în circulație sub diferite marce de »fluid« și alte numiri.

Producțiuni și petreceri.

Teatru în Sebeșul-Săsesc.

Duminecă în 2 Aprilie st. n., 1905 dă bursierul »Societății fondului de teatru român« Zacharie Bârsan cu concursul unui grup de diletanți, o reprezentație teatrală în sala cea mare dela »Leul de aur« din Sebeșul-săsesc. Program: »La Turnu Măgurele« scenetă în versuri de V. Alexandri. »Doina« declamație, »Cărlani« comedie vodevil de C. Negruțiu. Venitul curat e destinat pentru fondul văduvelor și orfanilor de meseriași al reuniunii »Andreiana«.

Cas de moarte.

Ioan Dejan, vrednicul abonent al »Foi Poporului« după lungi și grele suferințe împărtășit, fiind cu sf. taine ale cuminecăturii, 'și a dat nobilul său suflet în mâinile creatorului Marți, în 28 Martie c. la 2 ore d. a. în etate de 53 ani.

Rămășițele pămîntești 'i-s'au așezat spre vecinică odihnă, Joi în 30 Martie la 3 d. a. ore în cimiterul din Ocna-Int.

Pe răposatul îl deplânge soția sa Maria, nepoții și amicul său cel sincer, precum și numeroase neamuri.

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI.

G. B. în P. Trebuie să mergi la un avocat, numai așa poți să te desparți.

D. O. înv. în Ș-mre. Foaia numai trimițând prețul înainte o putem espeda. Abonamentul, de acum și până la finea anului este pentru America 7 cor. 50 bani.

Unul ce lubește dreptatea Știri fără a ști cine nile scrie nu putem publica.

I. C. în C. sup. Povestea a fost de multe ori publicată; adună poezii populare.

II. P. în Săb. de C. Se publică fără plată.

A. N. din T. Nu lovește măsura publicării.

V. R. în M. U. La Sibiiu nu este școală de aceea; numai la Sebeș știm.

A. G. în E. Anunțul e publicat pe socoteala celui subscris; nu 'ți recomandăm să procuri, căci 500 de bucăți nu pot fi de ceva treabă cu 1 fl 85 cr.

N. S. în B. Adresează-te la »Pecunia« din Sibiiu; ea mijlocește și îți dă informații.

Nic. Ch. înv. în Cr. (B.) Despre urcare nu se știe sigur; trebuie să se primească în dietă. Debateri vom publica.

A. B. în T. haza Cere cataloage dela Ciurcu din Brașov și Kraft din Sibiiu: acolo afli.

I. C. în Coo. Toate nu sînt publicate; mai nouă avem noi o broșură în »Bibl. Foi Pop.«. În cataloage dela librării vei afla și altele.

G. Ș. col. Ven. s. Art. de lege XXII. din 1886 despre comune cu explicații etc. costă 80 b. și se poate procura dela librăria Kraft de aici.

N. H. în Bo. »Rom. și scoalele« de stat nu se poate publica acum, poate mai târziu. Pentru toate mulțumite.

I. P. R. în R. Nu s'a început încă tipărirea, dar se va începe nu preste mult.

Proprietar, editor și redactor responsabil

Silvestru Moldovan

Tiparul »Tipografiei« Iosif Marschall.

La Recărei economice
a avea o cafea bună.

Cafeaua
de mătă a lui »Kathrein«

dar trebui să lipsească,
dela pregătirea cafelei mî-
noie, din nist e bucătărie.

o o o

Să se ceară numai în pa-
chete originale cu numele
»KATHREIN«.

A black and white woodcut-style illustration of a small bird perched on a thin, leafless branch. The bird is facing left, with its head tilted upwards and its beak open as if it is singing or calling. It has a dark cap, a dark back, and a lighter-colored breast with fine vertical lines. The branch is simple and extends from the bottom left towards the middle right.

Stubica, Centrale Nr. 112.

Josef Patzelt, grădinar.

47 1-2

80 1-3

CREMA-MARGARETA
a lui Földes

Müller, E. Rummler și la G. Meltzer, fab
de săpun și pe istorie de parfumerii.

CREMA-MARGARETA
a lui Földes

A detailed black and white illustration of a vintage treadle sewing machine. The machine features a large, ornate cast-iron stand with a wide base and a central column. The sewing mechanism, including the needle, foot, and hand, is mounted on a horizontal plate at the top of the stand. The treadle mechanism is visible at the base of the stand. The illustration is framed by a decorative border.

39 5-6

Institut de credit funciar din Sibiu.

Strada Pintenului nr. 2.

Imprumuturi hipotecare pe anuități.

Sorisiuri funciare, scutite de dări.

ce se pot lombarda la banca austro-ungară, se pot depune la toate tribunalele ungare de stat drept cautiune și vadiu și ca cautiuni de căsătorii militare.

Depuneri spre fructificare.

Dajdia la interesele dela depuneri o plătește institutul.

Escomptare de cambii.

Avansuri pe efecte publice.

Credite de cont-curent contra întabulări și altă garanță.

Esecutarea

de fiecare afacere de bancă și de zarafie prin

Cassa de schimb

Sub condițiuni culante, mai cu seamă:

cumpărarea și vânzarea de efecte publice monete străine,

răscumpărarea cupoanelor și efectelor sortate,

incasarea de cambii, checuri și asemnări,

predarea de asemnări și bilete de credit pentru străinătate,

Ingrijirea de coale de cupoane.

luarea efectelor în deposit spre păstrare,

Închirierea de resorturi de casse de fer

(safe deposits), sigure contra incendiului și a spargerii, etc. 1 13-52

Informațiuni amenunțite se dau cu bunăvoință și fără spese.

Am onoare a face cunoscut onor. public, că am preluat prin cumpărare dela domnul **Joh. Friedrich**

Biroul pentru mijlocire de serviciu și plasare,

conces. judecătorește și improt. și îmi iau voia a mă recomanda pentru plasare de personal aici și în afară și anume: plasez fete de serviciu și cameriere, servitori, cociși, bucătărese, chelnerițe, fete în cofetărie, casiere, bone, doice, econoame etc.

La mine se află ziare din țeară și din străinătate în abonament și în vânzare cu numărul.

Rugând spriginul binevoitor pentru întreprinderea mea, semnez

cu distinsă stimă

52 3-6

Biroul de plasare și vânzare de ziare
conces. jud.

improt., cautiune 600 cor.

M. ZACHARIDES, Sibiu, Piața-mică 24.

Lumini de Paști.

Rudolf Henter

Depou de lumini și săpun

Sibiu, Schmidtgasse 7.

Mare depou în toate soiurile de lumini, săpun, articli de toaletă, parfumerii,

lumini pentru biserică

de toată mărimea, esecuția și de ori-ce preț.

72 2-3

Săpunuri pentru economia casnică.

În atențiune binevoitoare!

Din incidentul sezonului iminent de bere ne permitem prin aceasta a face cunoscut, că prin angajarea unui nou măiestru berar, care s'a dovedit de specialist dester în cele mai mari fabrici de bere ale monarhiei noastre, cum și prin diferite îmbunătățiri mașinale, suntem în plăcuta poziție, a pune în vânzare beri îndeosebi bune, cari pe basa cercetărilor specialiste, fără esagerare se pot cualifica de foarte potrivite, gustuoase, durabile și fiind egale cu cele mai renumite beri.

Putem deci a spera, că cu noule noastre beri, a căror măsurare am început-o tocmai acum, vom nimeri plăcerea și celor mai resfățați beutori de bere.

În special în amintirea p. t. public

Pilsner)

Eftin de minune!

500 buoați ou fl. 1.85.

Un orologiu escelent și elegant, cu garanță că umblă bine și în 36 de ore numai odată trebuie tras, împreună cu un lanț aurit; un admirabil so de cravată ou brilliant-simili; un inel aurit cu peatră imit. pentru domni ori dame; o garnitură admirabilă, constătătoare din bumbi de manșete, guler și un piept, gar. 3%, aur-double, 6 buoați batiste de buzunar, gar. de in; unelte de scris elegante de nikel; o etui de oglindă de toaletă ou un pepten frumos; un săpun de toaletă aromatic; o carte de notițe legată; 12 buoați de bilete artistice a bărbaților renumiți ai secolului trecut, 72 buc. pene de cancelarie engleze și încă 395 buoați diverse, cari sunt folosite în casă, sunt gratis. Toate la oaltă cu orologiu care singur prețuiește acești bani, costă numai fl. 1.85.

Trimiterea cu ramburs sau cu plată înainte prin casa de esport

H. Spingarn, Cracovia, nr. 42.

La cumpărare de două pachete dau gratis un frumos briceag de buzunar, cu două tășuri. La mai mult de două pachete de fiecare un astfel de briceag.

Pentru-ce nu convine, se trimit numai decât înderept bani. 17 1-1

Tu

pentru îngrijirea pielii, în special pentru a alunga pistruii și a avea o culoare delicată a feții, nu vei afla nici-când un săpun medicinal mai bun și mai cu efect, ca cunoscutul

săpun din lapte de crin

al lui Bergmann

(Marca: doi băieși)

48 4-25

de

Bergmann & Co., Teschen a/E.

Să află de vânzare, bucata à 80 fl. în Sibiu la:

Farmacia „la Ursu“, Piața-mare.

I. B. Misselbacher sen.

Gust. Meltzer, strada Cisnădiei și strada Gusteriței 25.

Prima fabrică transilvană de stearin, str. Cisnădiei.

In Sighișoara: farmacia W. Lingner.

Ludovic Ferencz,

croitor de bărbați,

Sibiu, strada Cisnădiei nr. 12,

recomandă p. t. publicului

pentru sezonul de primăvară și vară

9 13-52

noutățile

sosite chiar acum, pentru haine de bărbați stoffe englezești, franțuzești și indigene, din cari se esecută după măsură cele mai moderne vestimente precum: Sacko, Jaquete, fracuri și haine de salon, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită

„PECUNIA“

Întreprindere de credit

în Sibiu (Nagyszeben), strada Poplăcii 27.

Ore de birou 8—1/2.

ÎMPRUMUTURI cu

! 4% și 4 1/2% !

Pentru **una coroană** în mărci postale trimitem prospect, informațiuni și servim cu sfat la ori-ce afacere de împrumut.

78 1—

!! Nu luați împrumuturi fără sfatul nostru !!

Publicațiune.

Pentru facerea a 150 mii eventual și mai multe cărămizi pe hotarul comunei Rod pentru nou zidindă școală de aici se publică licitațiune minuendă pe ziua de **27 Martie v. a. c.**

Pentru o mie se ofere 30 cor. dela care sumă se începe licitațiunea minuendă.

Doritorii de-a licita au de-a depune un vadiu de 10%, dela suma de 4500 coroane, adică 450 coroane.

Ori-ce deșlășiri se dau până la ziua licitațiunii din partea subscrisului presidiu al comitetului parochial din Rod. 77 1—3

Rod, în 10 Martie v. 1905.

Comitetul parochial gr.-or.:

Președinte:

Ioan Moga,
paroch.

Notar:

Ioan Genie,
paroch.

Giuvaergiu și graveur

A. MORAWETZ

Strada Cisnădiei 14. SIBIU Strada Cisnădiei 14.

Numai în stilul cel mai nou.

Deposit de **giuvaere, aur, argint și argint de China.**

== Cea mai renumită negustorie de aurării. ==

Atelier propriu pentru lucrări nou
și reparaturi. 76 1—

== Serviciu real. Garanță conștientoasă. ==

Oi de vânzare.

Se află de vânzare 180 de oi fătătoare. Oile se vând și în număr mai mic, dar' mai puține ca 10 nu. Informațiuni mai de aproape la **Ioan Baciu** în Șoala p. u. Sz. Egerbegy.

81 1—1

B. DÉNES, BUDAPESTA,
VI, Váci körút 61.

Representanța generală și depositul fabricii ces. și reg. priv. de mașine și motoare a lui Brauner & Klasek, urmașul ing. E. Plewa

Pari de vie ieftini.

Pentru viile plantate noue dela 2—3 metri lungi per 100 dăraabe cor. 5, peste 3 în sus până la 4 m. 100 dăraabe cor. 6 oferează subscrisul loco **Vesteny** sau în magazinul meu de lemne în **Sibiu, strada Sării Nr. 35.**

Cu stință

Ioan G. Bozdoe
Veștem.

67 3—3

Pentru bolnavii de plumăni, grumazi, astmatici și bolnavii de gâtlee!

Cine vrea să scape odată pentru totdeauna de boala de plumăni sau gâtlee, fie cât de cerbicoasă, cine vrea să se mântuie de astma, fie cât se învechită și apară chiar incurabilă, acela se adresează la **A. Wolffsky** în Berlin N., strada Weissburger Nr. 79. 84 3—10

Mii de mulțumite ofer garanță pentru marea putere de vindecare a curei sale. Broșură gratis.

Avis de deschidere.

Firma veche și bine cunoscută

JULIUS MEINL

(înființată în anul 1862),

cea mai mare și mai veche negustorie specială pentru cafea, teie, cacao și ciocolată, și-a deschis în

SIBIU

Strada Cisnădiei Nr. 24

o filială și are onoare a invita p. t. public pentru a o visita.

Vă rog cereți catalog de prețuri și broșură!